

Harmoniserede produktstandarder i offentlige udbud

10. juni 2021

Kåre Groes

Harmonisering af vareregler

- Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) indeholder regler om fri bevægelighed
- Reglerne i TEUF om fri bevægelighed gælder når et område ikke er harmoniseret. TEUF-reglerne gælder også, når man gennemfører EU-retten i national ret.
- Alle politikområder er i princippet enten dækket af reglerne i TEUF om fri bevægelighed, fx art. 34 for varer, art. 56 for tjenesteydelser og art. 49 for etablering

Fri bevægelighed for varer

- Reglerne i TEUF om fri bevægelighed for varer kræver, at hindringer for varernes frie bevægelighed er retfærdiggjorte og proportionale ift. at nå det mål de forfølger.
- Retfærdiggørende legitime hensyn findes i art. 36 TEUF og EU-domstolens praksis
- At et krav er proportionalt betyder, at det skal være egnet og nødvendigt.
- Det samme gælder i princippet for tjenesteydelser og etablering

Udviklingen i reglerne for EU's indre marked

- Før 1985 – en slags varer – et direktiv – ingen sammenhæng med standarder
- Efter 1985 – harmonisering af varer gennem "den ny metode" som i dag kaldes "the new legislative framework"
- Under "the new legislative framework" vedtages overordnede direktiver og forordninger for forskellige typer varer med forskellige overordnede krav til disse varegrupper
- På grundlag af disse overordnede direktiver og forordninger harmoniserer Kommissionen europæiske produktstandarder.

Virksomheden af harmoniserede standarder

- Normalt indeholder NLF direktiver og forordninger bredt formulerede krav
- Disse bredt formulerede krav specificeres så i harmoniserede produktstandarder
- Når man følger en harmoniseret produktstandard betyder det normalt, at producenten eller distributøren har en formodning om overensstemmelse med de brede krav i direktivet eller forordningen og derfor kan sætte et CE-mærke på sit produkt.
- Producenten eller distributøren kan også vælge at bevise efterlevelse efter direktivet eller forordningen på en anden måde – det kan dog være svært
- I praksis er CE-mærkede produkter produceret i overensstemmelse med harmoniserede standarder – dette bør der tages højde for når man sætter krav i offentlige udbud
- Byggevareforordningen fungerer anderledes – her er harmoniserede byggevarerstandarder obligatoriske at anvende til CE-mærkning

Byggevareforordningen, 305/2011

- Byggevareforordningen er en "new legislative framework"
- En byggevare omfattet af en harmoniseret standard skal have udarbejdet en ydeevnedeklaration og et CE-mærke for at kunne omsættes
- Men byggevareforordningen indeholder også regler i artikel 8, stk. 4, om medlemsstaternes brug af harmoniserede byggevarestandarder

Udbudsdirektivet

- Præambelbetragtning 1:
 - Tildeling af offentlige kontrakter af eller på vegne af medlemsstaternes myndigheder skal ske i overensstemmelse med principperne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), og navnlig fri bevægelighed for varer, fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser, samt de principper, der er afledt heraf, såsom ligebehandling, ikkeforskelsbehandling, gensidig anerkendelse, proportionalitet og gennemsigtighed.

Kommissionen mod Tyskland, C-100/13

- Tyskland gjorde salg og anvendelse af byggevarer afhængig af optagelse på såkaldte "bauregellisten"
- EUD: en medlemsstat kan ikke iværksætte andre ensidige nationale krav, som begrænser den frie bevægelighed for byggevarer, end dem der er fastsat i byggevaredirektivet og svarer til de harmoniserede standarder

Deutsches Institut für Bautechnik **DIBt**

Bauregelliste B Teil 2 – Ausgabe 2015/2

4 Bauprodukte für den Metallbau

Lfd. Nr.	Bauprodukt	Vorschriften zur Umsetzung der genannten EG-Richtlinien	In den Vorschriften nach Spalte 3 nicht berücksichtigte Grundanforderungen nach Artikel 3 Absatz 1 der Bauproduktenverordnung und die hierfür noch nachzuweisenden Produktmerkmale	Zusätzlich zur CE-Kennzeichnung erforderlicher Verwendbarkeits- und Übereinstimmungsnachweis für die Anforderungen nach Spalte 4	
1	2	3	4	5	6
4.1	Nahtlose kreisförmige Rohre aus unlegiertem Stahl nach EN 10216-1 für die Verwendung bei Stahlschornsteinen	97/23/EG	<i>Festigkeit und Standsicherheit:</i> Kerbschlagarbeit von KV=27J bei Raumtemperatur	Bauregelliste A Teil 2, lfd. Nr. 2.46	ÜHP
4.2	Geschweißte kreisförmige Rohre aus unlegiertem Stahl nach DIN EN 10217-1 für die Verwendung bei Stahlschornsteinen	97/23/EG	<i>Festigkeit und Standsicherheit:</i> Kerbschlagarbeit von KV=27J bei Raumtemperatur	Bauregelliste A Teil 2, lfd. Nr. 2.47	ÜHP
4.3	Bauliche Verankerungen (Anker) von Anschlagpunkten für Anschlageinrichtungen	89/686/EWG	<i>Nutzungssicherheit:</i> Eignung der baulichen Verankerungen (Anker) am Bauwerk (gilt nicht für ...)	Z	?

Elliott-sagen – C-613/14

- En harmoniseret standard er en del af EU-retten
- EUD har kompetence til at fortolke harmoniserede standarder selv om de er udstedt af den private organisation CEN
- Henviser til C-100/13 og angiver at medlemsstater ikke kan fastsætte supplerende betingelser på deres område
- To private parter er imidlertid ikke bundet af en harmoniseret standard
- Generaladvokaten: harmoniserede standarder skal også overholde reglerne om varernes frie bevægelighed i art. 34 TEUF

Tyskland mod Kommissionen, T-229/17

Afgørelse fra Retten

- Tyskland ønskede en afgørelse fra Kommissionen om anvendelse af harmoniserede standarder i forhold til trægulve annulleret
- Refererer to Elliott-sagen og C-100/13
- Medlemsstaterne må ikke iværksætte andre ensidige krav baseret på andre kriterier end den harmoniserede standards annekst ZA
- Det er ikke tilstrækkeligt at medlemsstaten finder, at produktet ikke er sikkert – så må de klage til Kommissionen
- EUD's gamle afgørelser angående byggevederledirektivet står stadig ved magt også i relation til byggevederledforordningen.

Tyskland mod Kommissionen, C-475/19 og C-688/19, EUD-afgørelse

1. Medlemsstater kan ikke fastsætte deres egne metoder til vurdering af harmoniserede standarder men skal anvende de metoder der fremgår af den harmoniserede standard.
2. Medlemsstaterne kan selv fastsætte krav angående sundhed, miljø og arbejdsmiljø når byggevarer installeres eller anvendes. Men de kan til dette formål alene vurdere byggevarer på basis af den harmoniserede standard.
3. Selv om der kan fastsættes krav efter en harmoniseret byggevarestandard, skal disse krav nok være i overensstemmelse med art. 34 TEUF.
4. Anvendelsesområdet for en harmoniseret standard er begrænset til den brug af byggevarer, der fremgår af standarden. Andre anvendelser er ikke harmoniserede. Det betyder, at for andre anvendelser kan krav fastsættes efter art. 34 TEUF.

Overblik over forskellige anvendelser af standarder

	National lovgivning	Offentligt udbud	Privat kontrakt
Finder art. 34 TEUF anvendelse på ikke-harmoniserede henviste standarder?	Ja, for nationale og ikke-harmoniserede EN-standarder, DVGW	Ja, præambelbetragtning 1 i udbudsdirektivet	Nej, Sapod Audic Modif – hvis ang. Certificering i national lovgivning
Hvem er ansvarlig for art. 34 overtrædelser via en standard?	NSB's for nationale standarder, DVGW. EN standards?	Kommissionen for hENs - sandsynligvis Medlemsstater for andre standarder	Intet ansvar Modif jf. ovenfor
Kan der henvises til standarder under CPR?	Ja, men kun annex ZA, T mod Komm	Ja, men kun annex ZA, T mod Komm	Ja, hele standarden, Elliott-sagen
Anv. af ikke-CPR hEN's?	Ja, men kun til formodning om overensstemmelse	Ja, men kun til formodning om overensstemmelse	Ja
Anv .af ikke-harmoniserede EN-standarder?	Ja	Ja, men lignende skal accepteres	Ja
Krav til miljø mv. ang. varer omf. af CPR-hEN	Ja, men kun i relation til annex ZA	Ja, men kun i relation til annex ZA	Ja